

Gemeente Wijchen

College van burgemeester en wethouders
D.t.v. de heer M. Geurts
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Postbus 1603
6501 BP NIJMEGEN

Sector Brandweer

Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 19 augustus 2014
Betreft: Bestemmingsplanwijziging Oude
Klapstraat 75 - 75^a
Bijlage(n): Analyse van bestemmingsplan Wijchen
Oude Klapstraat 75 – 75^a

Contactpersoon

Hans de Harder
088 – 457 50 83
hans.de.harder@vrgz.nl

Briefnr: VR/BRW/3077/14/HH

Geacht college,

Op 9 juli 2014 ontvingen wij, door tussenkomst van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen, uw verzoek om advies over het bestemmingsplan Oude Klapstraat 75-75^a. Dit bestemmingsplan beoogt de realisering van een bioscoop voor 300 personen.

In de nabijheid van het plangebied vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over het spoortraject Arnhem–Nijmegen–Den Bosch. Om die reden moet de gewenste ontwikkeling worden getoetst aan de eisen voor externe veiligheid zoals vastgelegd in de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRnvgs). Daarin staan twee risicomaten centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico gelden grens- en richtwaarden, voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht. Binnen deze verantwoordingsplicht is de veiligheidsregio aangewezen als adviseur over de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid.

Uit de door u aangeleverde stukken blijkt dat de realisatie van het voorgenomen plan leidt tot een toename van het groepsrisico in dit gebied. Verantwoording van het groepsrisico is daarom verplicht. Dit advies wordt uitgebracht in het kader van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico.

Uit onze beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid (zie bijlage) blijkt dat, hoewel de kans op een incident met gevaarlijke stoffen zeer klein is, er meerdere scenario's denkbaar zijn die kunnen leiden tot een (zeer) groot effect.

Ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid hebben wij ter overweging enkele maatregelen benoemd in de bijlage bij dit advies. Indien u overweegt één of meerdere maatregelen te treffen, verzoeken wij u contact met ons op te nemen om de exacte realisering te bespreken.

Wij vertrouwen er op u met dit advies van dienst te zijn geweest. Mocht u echter nog vragen hebben dan kunt u uiteraard contact opnemen met ondergetekende. Tot slot verzoeken wij u, conform artikel 3.43 van de Algemene wet bestuursrecht, om ons op de hoogte te stellen van het genomen besluit.

Met vriendelijke groet,

J.A. de Harder
Specialist Risico's en Veiligheid

BIJLAGE - ANALYSE VAN BESTEMMINGSPLAN WIJCHEN OUDE KLAPSTRAAT 75-75^A

1. Ontvangen documenten

Bij uw verzoek om advies hebben wij de volgende documenten ontvangen:

- Toelichting "Bp Oude Klapstraat 75 – 75a, Wijchen" (concept);
- Advies externe veiligheid Bestemmingsplan Oude Klapstraat /Bioscoop, ODRN, d.d. 8-7-2014.

2. Doelstelling van het advies

Dit advies heeft als doel inzicht te verschaffen in de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid, zodat deze onderwerpen door het bevoegd gezag kunnen worden betrokken bij de afweging of het groepsrisico te verantwoorden is. Daarnaast bevat dit advies een aantal maatregelen die bij kunnen dragen aan het verlagen van het groepsrisico en het verbeteren van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid.

3. Selectie van de maatscenario's

Hoewel de kans op een grootschalige calamiteit ten gevolge van het transport van gevaarlijke stoffen zeer klein is, worden voor het toetsen van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid maatscenario's gehanteerd. Dit zijn scenario's waarbij de effecten zeer groot zijn, maar waarvan het nog denkbaar is dat deze zich voor kunnen doen.

Over het spoortraject Arnhem–Nijmegen–Den Bosch worden brandbare-, toxische- en tot-vloeistof-verdichte gassen vervoerd. Voor deze drie stofcategorieën zijn afzonderlijke maatscenario's benoemd. Dit zijn respectievelijk de volgende:

- Een plasbrand van vrijgekomen en ontstoken pentaan met een maximale grootte van 1500 m².
- Het vrijkomen van ammoniak met 10 kilogram per seconde.
- Een warme Blevé¹ van een transporteenheid met propaan.

De gevaarlijke stoffen van deze maatscenario's worden gehanteerd als voorbeeldstoffen in het risicoberekeningmodel RBM II.²

4. Beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid

Onderstaand worden de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid voor de maatscenario's beschouwd. Voor de slachtofferbepaling is gebruik gemaakt van de slachtoffermodule uit de handreiking Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid.³

¹ Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion. Hierbij wordt een transporteenheid met een tot vloeistof verdicht gas dusdanig opgewarmd door brand in de omgeving dat deze faalt en het gas instantaan vrijkomt.

² Dit zijn voorbeeldstoffen voor de categorieën LF2, GT3 en GF3. Bron: Achtergronddocument RBM II, versie 1.2, d.d. 20-3-2008.

³ Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid, een samenspel tussen veiligheid, ruimtelijke ordening en milieu, eerste uitgave, maart 2010.

Plasbrand van vrijgekomen en ontstoken pentaan met een maximale grootte van 1500 m²

Uit een analyse van dit scenario is gebleken dat de effecten van een plasbrand niet reiken tot het plangebied. Om die reden is dit scenario niet verder uitgewerkt.

Vrijkomen van ammoniak met 10 kg/s

Rampenbestrijding	
<i>Materieel</i>	De mogelijkheden voor de rampenbestrijding liggen bij dit scenario voornamelijk in het met water neerslaan en opmengen van vrijkomende ammoniak. Hiervoor is de inzet van vier blusvoertuigen en een inzet in chemicaliënpak noodzakelijk. De verwachting is dat deze inzet 40 tot 60 minuten na alarmering mogelijk is.
<i>Bereikbaarheid</i>	De bereikbaarheid van een incident op het spoor ter hoogte van het plangebied is in principe voldoende, evenals het plangebied zelf. Echter, gelet op de locatie van het mogelijke incident (ter hoogte van Stationslaan) zal bij de dominante windrichting (zuidwest) de snelste aanrijdroute niet beschikbaar zijn. Daarnaast is de opkomst van de brandweervrijwilligers afhankelijk van de spoorwegovergangen. Door een incident op het spoor kan de opkomst van brandweervrijwilligers worden vertraagd.
<i>Blus-/koelwater</i>	Voor het bestrijden van het maatscenario is veel, direct bruikbaar, bluswater noodzakelijk. In de directe omgeving van het spoor zijn bluswatervoorzieningen beschikbaar, maar onvoldoende voor het bestrijden van het scenario.
<i>Tijd</i>	Bij dit scenario is geen tijd beschikbaar om het incident te voorkomen. Ammoniak zal reeds vrijkomen op het moment dat de hulpverleningsdiensten zijn gealarmeerd.
<i>Slachtoffers</i>	Bij optreden van dit maatscenario ter hoogte van dit plangebied zal het aantal te verwachten slachtoffers de mogelijkheden van de geneeskundige hulpverlening overstijgen. Wij verwachten maximaal 13 slachtoffers die binnen één uur medische hulp behoeven. Binnen dit eerste uur zijn ongeveer tien ambulances beschikbaar.
Zelfredzaamheid	
<i>Schuilen/vluchten</i>	Bij het vrijkomen van toxische stoffen is het van belang dat personen binnen veilig kunnen schuilen. Hiervoor dienen ventilatieopeningen in het gebouw afgesloten te kunnen worden en dient eventueel aanwezige mechanische ventilatie centraal uitschakelbaar te zijn.
<i>Aanwezige populatie</i>	Binnen het plangebied worden geen functies mogelijk gemaakt die specifiek zijn bedoeld voor verblijf door verminderd of niet-zelfredzame personen. Daarmee valt uiteraard niet uit te sluiten dat er binnen het plangebied wel personen aanwezig kunnen zijn die als verminderd of niet-zelfredzaam moeten worden beschouwd.
<i>Alarmering</i>	Het landelijk sirenenetwerk is aangelegd om op grote schaal burgers te alarmeren. De verwachting is dat waarschuwing via dit

	sirenenetwerk voldoende hoorbaar zal zijn voor personen in het plangebied die buiten verblijven. ⁴ Verder is alarmering van burgers via mobiele telefoons mogelijk door inzet van NL-alert.
<i>Gevaarsinschatting</i>	De gemeente Wijchen communiceert niet actief over de risico's van (transport van) gevaarlijke stoffen en over hoe te handelen in geval van een calamiteit. Actieve risicocommunicatie draagt naar verwachting bij aan de mate waarin aanwezige personen in staat zijn om het gevaar te onderkennen en juist te handelen in geval van een incident.

Warme Blevé van een vervoerseenheid met propaan

Rampenbestrijding	
<i>Materieel</i>	De mogelijkheden voor de rampenbestrijding liggen bij dit scenario voornamelijk in het voorkómen van een Blevé. Hiervoor is de inzet van minimaal vier blusvoertuigen noodzakelijk. Deze kunnen binnen 25 tot 40 minuten ter plaatse zijn.
<i>Bereikbaarheid</i>	De bereikbaarheid van een incident op het spoor ter hoogte van het plangebied is in principe voldoende, evenals het plangebied zelf. Echter, de opkomst van de brandweervrijwilligers is afhankelijk van de spoorwegovergangen. Door een incident op het spoor kan de opkomst van brandweervrijwilligers worden vertraagd.
<i>Blus-/koelwater</i>	Voor het bestrijden van het maatscenario is veel, direct bruikbaar, bluswater noodzakelijk. In de directe omgeving van het spoor zijn bluswatervoorzieningen beschikbaar, maar onvoldoende voor het bestrijden van het scenario.
<i>Tijd</i>	Op voorhand valt niet te voorspellen hoeveel tijd beschikbaar is om een Blevé te voorkomen. Het is echter denkbaar dat het scenario reeds escaleert voordat voldoende materieel is ingezet. Afhankelijk van het verloop van het scenario zal de operationele (brandweer) leiding dit ter plaatse moeten beoordelen.
<i>Slachtoffers</i>	Bij optreden van dit maatscenario ter hoogte van dit plangebied zal het aantal te verwachten slachtoffers de mogelijkheden van de geneeskundige hulpverlening overstijgen. Wij verwachten maximaal 70 slachtoffers die binnen één uur medische hulp behoeven. Binnen dit eerste uur zijn ongeveer tien ambulances beschikbaar.
Zelfredzaamheid	
<i>Schulen/vluchten</i>	Bij een dreigende Blevé is het wenselijk dat aanwezige personen binnen 150 meter vanaf het incident te voet kunnen vluchten en vanaf 150 meter kunnen schulen (bijvoorbeeld achter een blinde stenen gevel) of verder kunnen vluchten voor de warmtestraling van de Blevé. Naar verwachting zijn, zowel om te vluchten als te schulen binnen het plangebied, voldoende mogelijkheden beschikbaar.

⁴ Bron: Meetpunten- en sirenekaarten, regio Gelderland-Zuid.

<i>Aanwezige populatie</i>	Binnen het plangebied worden geen functies mogelijk gemaakt die specifiek zijn bedoeld voor verblijf door verminderd of niet-zelfredzame personen. Daarmee valt uiteraard niet uit te sluiten dat er binnen het plangebied wel personen aanwezig kunnen zijn die als verminderd of niet-zelfredzaam moeten worden beschouwd.
<i>Alarmering</i>	Het landelijk sirenenetwerk is aangelegd om op grote schaal burgers te alarmeren. De verwachting is dat waarschuwing via dit sirenenetwerk voldoende hoorbaar zal zijn voor personen in het plangebied die buiten verblijven. ⁵ Verder is alarmering van burgers via mobiele telefoons mogelijk door inzet van NL-alert.
<i>Gevaarinschatting</i>	De kenmerken van het incident (een brand op het spoor) zullen aanwezige personen naar verwachting niet direct aanzetten tot vluchten. Verder communiceert de gemeente Wijchen niet actief over de risico's van (transport van) gevaarlijke stoffen en over hoe te handelen in geval van een calamiteit. Actieve risicocommunicatie draagt naar verwachting bij aan de mate waarin aanwezige personen in staat zijn om het gevaar te onderkennen en juist te handelen in geval van een incident.

5. Mogelijke maatregelen ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers

Onderstaand worden maatregelen gegeven ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers. Dit betreft een niet-limitatieve opsomming. Niet alle maatregelen zijn te treffen binnen de ruimtelijke procedure. Indien u één of meerdere van onderstaande maatregelen overweegt te treffen, verzoeken wij u contact met ons op te nemen over de exacte uitvoering.

- *Actieve risicocommunicatie*
De gemeente Wijchen communiceert niet actief over externe veiligheidsrisico's. Aanwezigen in het plangebied zullen daarom een dreigende calamiteit op het spoor niet altijd als zodanig kunnen herkennen en het juiste handelingsperspectief kiezen (schuilen of vluchten). Aanbevolen wordt daarom om burgers actief te informeren en met de toekomstige exploitant te communiceren over het risico van het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor.
- *Eventuele mechanische ventilatie te voorzien van een (centraal bediende) noodschakelaar*
In geval van een toxisch scenario dienen personen in de bioscoop te schuilen. Bouwwerken welke worden gebouwd volgens het Bouwbesluit 2012 worden als voldoende luchtdicht gezien om bescherming te bieden tegen een toxische wolk. In geval van de aanwezigheid van mechanische ventilatie wordt geadviseerd deze te voorzien van een (centraal bediende) noodschakelaar.
- *(Nood)uitgangen van de bioscoop zoveel mogelijk van het spoor afkeren*
In geval van een dreigende Blevé op het spoor is het van belang dat aanwezigen in de bioscoop snel kunnen vluchten. Daarvoor is het van belang om aanwezige personen direct van de risicobron weg te leiden bij het verlaten van het pand.

⁵ Bron: Meetpunten- en sirenekaarten, regio Gelderland-Zuid.

- *Het realiseren van blus-/koelwatervoorzieningen specifiek incidenten op het spoor*
Geconstateerd is dat er onvoldoende blus-/koelwatervoorzieningen beschikbaar zijn voor bestrijding van incidenten op het spoor. Om escalatie van de maatscenario's te voorkómen is het van belang dat de brandweer snel over veel blus-/koelwater beschikt. Om die reden adviseren wij u om dergelijke voorzieningen (met een totale opbrengst van minimaal 120 m³ water per uur) te realiseren.

Tot slot adviseren wij u om een vrije oversteek van het spoor in Wijchen te realiseren die bruikbaar is voor de hulpverleningsdiensten. Immers, door de toekomstige toename van het treinverkeer door Wijchen neemt de kans op een gesloten overweg bij een spoedmelding toe. Hoewel deze maatregel niet direct bijdraagt aan het verlagen van het externe veiligheidsrisico, draagt deze wel in bredere zin bij aan de veiligheid van de kern Wijchen